זה המכיר מקום חבירו בישיבה איבא דאמרי אמר ר"א זה המקבל פני חבירו בישיבה מאי "למכסה עתיק" (יומין) זה המכסה דברים שביסה עתיק יומין ומאי נינהו סתרי תורה ואיבא דאמרי זה המגלה דברים שביסה עתיק יומין מאי נינהו טעמי תורה אמר רב כהנא משום רבי ישמעאל ברבי שלא כמדת הקב"ה מדת בשר ודם-בשר ודם מנצחין אותו ועצב אבל הקב"ה מנוצחין אותו ושמח שנאמר ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו אמר רב כהנא משום רבי ישמעאל בר' יוסי אמר ר"ש בן לקיש משום רבי יהודה נשיאה מאי דכתיב ידי אדם מתחת כנפיהם-ידו כתיב, זה ידו של הקדוש ברוך הוא שפרוסה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה מדת הדין אמר רב יהודה אמר שמואל כל כסף וזהב שבעולם יוסף לקטו והביאו למצרים שנאמר וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא אין לי אלא שבארץ מצרים ושבארץ כנען, בשאר ארצות מנין תלמוד לומר וכל הארץ באו מצרימה, וכשעלו ישראל ממצרים העלוהו עמהן שנאמר ויינצלו את מצרים רב אסי אמר עשאוה כמצולה זו שאין בה דגן, רבי שמעון אמר כמצולה שאין בה דגים והיה מונח עד רחבעם, בא שישק מלך מצרים ונטלו מרחבעם שנאמר ויהי בשנה החמישית למלך רחבעם עלה שישק מלך מצרים [על ירושלים] ויקח את אוצרות בית ה' ואת אוצרות בית המלך, בא זרח מלך כוש ונטלו משישק, בא אסא ונטלוהו מזרח מלך כוש ושיגרו להדדרימון בן טברימון, באו בני עמון ונטלום מהדדרימון בן טברימון, בא יהושפט ונטלו מבני עמון והיה מונח עד אחז, בא פנהריב ונטלו מאחז, בא חזקיה ונטלו מסנחריב והיה מונח עד צדקיה, באו בשריים ונטלוהו מצדקיה, באו פרסיים ונטלוהו מכשדיים, באו יוניים ונטלוהו מפרסיים, באו חמיים ונטלוהו מיד יוונים ועדיין מונח ברומי: אמר רבי חמא (בר) חנינא שלש מטמוניות הטמין יוסף במצרים אחת נתגלה לקרח ואחת נתגלה לאנטונינוס בן אסירום ואחת גנוזה לצדיקים לעתיד לבא, עושר שמור לבעליו לרעתו" אמר רבי שמעון בן לקיש זו עשרו של קרח (שנאמר) ואת כל היקום אשר ברגליהם" א"ר אלעזר זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו א"ר לוי משאוי שלש מאות פרדות לבנות היו מפתחות בית גנזיו של קרח וכולהו אקלידי וקליפי דגלדא: (דיא"ש אדי"ש כשד"ך מאוד"ך סימן) א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן אודך כי עניתני אמר דוד אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה אמר ישי מאת ה' היתה זאת אמרו אחיו, זה היום עשה ה' אמר שמואל, אנא ה' הושיעה נא אמרו אחיו, אנא ה' הצליחה נא אמר דוד, ברוך הבא בשם ה' אמר ישי, ברכנוכם מבית ה' אמר שמואל אל ה' ויאר לנו אמרו כולן אסרו חג בעבותים אמר שמואל אלי אתה ואודך אמר דוד אלהי ארוממך אמרו כולן: *תנן התם מקום שנהגו לכפול

במצודה שאין בה דגן. דרך ליידי שופות להניח דגן במצודה ודריס וינגלו וינגלו כי למ"ד מהחלפה בדל"ת במקומות הרבה: לאכל

לפני חבירו בישיבה. מפתחות: **וקולפי**. פותחות שקורין בלעז שרדור"ל: **דגלדי** של מרטופים של טור שטאיים על סוסים וחמורים וגמלים: **מאכן מאסו** **סבונים**. כלומר דוד שמימיו רועה לאן היה ונעשה רחם וכפלתה בעיניו לשון רבים לאמרו לאחיו: **זה סיום עשה ס'**. שמואל היה מתנבא עליהם שסופן לגיל ולשמוח שיושיעם מיד לאויביהם: **שושיעם נא אמרו** **אמו**. כלומר על ידי דוד ודוד לאמר הגליחה נא שיגליה במלכותו: **ברכנוכם אמר שמואל**. שיברך טוס כלומר מברכין אתו אחכם: **נגו** לשון רבים: **אסרו חג בעבותים**. הביאו זבחים ושלמים הרבה לשמוח לכפול

רשב"ם

זה המכיר מקום חבירו בישיבה. שיודע לומר זה מקום פלוני וזה מקום פלוני דהואיל ומכיר מקום חבירו רגיל הוא לישב שם: **עתיק יומין**. זה הקדוש ברוך הוא דכתיב (דניאל ז) ועתיק יומין יתיב: **סתרי תורה**. מעשה המרכבה ומעשה בראשית ופירושו של דכתיב (שמות ג) זה שמי לעולם והמכסה-הייתו אתיו מוסר אותם לכל אדם אלא למי שאבו דומה כדאמרינן בפרק אין דורשין (חגיגה דף יג.) זה המגלה דברים שכיסן עתיק יומין והכי משמע למכסה סתרי תורה שהיו מכוסין מתחלה ועתיק יומין גילן ונתן רשות לגלותן ומי שמגלה אותן אוכה למה שאמור בפסוק זה: **לפנינו**. לשון מפעיל מדלא כתיב לעולם משמע שנתן ניטוח לבריותיו שיגלוהו: **גולי מעמי** **בחירו**. אלמלא קרי ליה בחירו משוס דעומד בפרץ לפניו ומדמשבח ביה משמע שמח הוא בכך: **מעני מדם סדין**. שמקטרגת ואומרת אותה מקבלים הוא מקבלים בסתר: **בכי מגולה** גרסינן דגן שדרך ליתן דגן במצודה שפורסין לפני הטופות כשאין בה דגן אין עוף נפנה אליה, גבי **מעלה** דהייטו מיס גרסינן דגים: **וינגלו**. דרסינן לשון מגודה: מלחמתו של זרח במלכים **לכל** מלחמתו של זרח בחסת **קרקי** כד"ה (נ יד): **ושיגרו להדדרימון**. מלך ארם לעזור לו על בעשא מלך ישראל **דקרקי** ניגהו (שם ב מז): **בגו בני עמון ונטלוהו לו**. **גמרא** מלחמת יהושפט בעמונים **קרקי** ובכך הרחשונים להביא גנזיהן עמם במלחמתם כדי שימשך לבם אחר ממונם ולא יבריחו הטלחין טוטים ממונן: מלחמת סנחריב בחזקיה **קרקי** חזקיהו נטלו מסנחריב כשבא המלאך והכה המחנה: **כשרייס פרסיו לא נדקיסו**. **קרקי** פרסיים קבלו המלכות מכשדים דכתיב (דניאל ה) פרסת מלכותך ויהיבת למדי ופרס, ויוונים קיבלו המלכות מפרסיים מפורש בספר יוסיפון וגם רומיים שקיבלו המלכות מיוונים מפורש שם ובפ"ק דע"ז (דף ה:): **זה עשרו של קרח**. שעל ידי רוב ממונו נתגאה ונטרד מן העולם: **משאו שלש מאות** - **לאו דוקא** וכן כל שלש מאות שבש"ס: **מעני מדם סדין**. מפתחות: **וקולפי**. פותחות: **דגלדי**. מרטופין של טור **ואעפ"כ** היה משאו שלש מאות פרדות: **מאכן מאסו סבונים**. זה דוד שהיה לעיר בחתון ולועה: **נפלאה בעיניו**. לשון רבים אמרו אחיו: **זה סיום עשה ס'**. שמואל היה מתנבא שסופן לגיל ולשמוח בו שיושעם מאויביהם: **אסרו חג בעבותים**. הביאו זבחים ושלמים הרבה לשמוח ומתן דמן למזבח: לכפול

וכלהו אקלידי קלפי דגלדאי: **אמר** רבי יונתן אודך כי עניתני אמר דוד אבן מאסו הבונים אמר ישי מאת ה' היתה זאת אמרו אחיו זה היום עשה ה' אמר שמואל: **תנן** התם מקום שנהגו לכפול

רבינו חננאל

לפני ה' זה המקבל פני חבירו בישיבה: וידי אדם מתחת כנפיהם ידו כתיב ידו של הקב"ה שהיא משופה לקבל שבים מפני מדת הדין כל אלו דברים פשוטין הן: ענין כל כסף שבעולם לקט יוסף והביאו לפרעה כשעלו ישראל ממצרים נפלאה ששאו מצרים בכמצולה שאין בה דגן אבא דאמרי כמצודה: **בא** שישק נטלו מרחבעם בא זרח נטלו משישק וכו'. ואת כל היקום אשר ברגליהם זו עשרו של אדם שמעמידו על רגליו א"ר לוי משאוי שלש מאות פרדות היו ספתהות גנזיו של קרח **תנן** התם מקום שנהגו לכפול

מאכנה (בגר בס)

מקרות גאלתאות △ - גמרא (מסורת בעל סב)

▽ - מקראי

נוסחאות מהנה

△ גילגל אוצרות כסף וצבר של העולם

[בן לקיש כנ"ל וכן איתא בברכות פ: וכ"ל בילקוט]

[ע"ל מהדדרימון]

[ע"ל בר']

נוסחאות מהנה

מה שנאמר הקשר לקרח ועשרו [בפנהדרין ליפא מיבה שנאמר]

נוסחא

מי שאמר בפסוקים הסוף בלל

ברכות פ: ע"ש

* מלות הפיוט "מי לנפש בילוק" כני לאמר על נגף הקריאה

לעיל פז:

[ע"ל להדדרימון]

[ע"ל מהדדרימון]

[ע"ל בר']

נ"ז שם

תלק קי: ע"ש

סיכה לתי

מקום קיט